

Türkiye’de Adalete Erişim için
Adli Yardım Uygulamalarının Geliştirilmesine
Destek Projesi

Kapsayıcı ve demokratik bir yönetim için etkin bir ortam sağlanması, uluslararası yükümlülükler ve insan hakları normları ışığında adalete herkes tarafından erişimi geliştirmek amacıyla, Türkiye Barolar Birliği tarafından teklif olunan ve Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı (UNDP) tarafından yürütülecek ve İsveç Uluslararası Kalkınma Ajansı (SIDA) tarafından fonlanacak olan "*Türkiye’de Adalete Erişim İçin Adli Yardım Uygulamalarının Geliştirilmesi Projesi*"nde, Adalet Bakanlığı Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'ne ortaklık teklif edilmiş ve projenin ikinci ve üçüncü bileşenleri bağlamında bu projeye katkı verilebileceği, zira adli yardım hizmetini veren avukatların daha nitelikli olarak bu hizmeti verebilmeleri yolunda atılan adımların desteklenmesi gerektiği değerlendirilerek, projeye bu kapsamda ortak olunarak, birimiz projenin faydalanıcı kurumlarından biri olmuştur.

01 Eylül 2015 tarihinde başlayıp,

01 Eylül 2018 yılında bitirilmesi planlanan projenin bütçesi 1.797.120 \$ dır.

Türkiye’de adli yardım uygulamalarını geliştirme çabalarına rağmen, mevcut sistem yeterince etkin ve hesap verebilir değildir. Yalnız potansiyel kullanıcılar değil aynı zamanda avukatlar, hakimler, savcılar ve Adalet Bakanlığı da mevcut adli yardım sistemini yeterli ve sürdürülebilir görmemektedir. Birleşmiş Milletler UNDP’nin “Yargı Reformu Sürecinin Etki Değerlendirmesi Projesi” kapsamında, Türkiye’de 79 baroya gönderilerek yapılan bir anketin sonuçlarına göre, adli yardım sağlayan avukatlar ceza davalarında sanıkları etkin biçimde savunmak için gereken mesleki beceriler, hukuk eğitimi ve bilgisine sahip değildir.

Bu sorunlara değinmek ve adli yardım hizmetlerinin geliştirilmesine katkı sunmak amacı ile Türkiye Barolar Birliği tarafından hazırlanarak Birleşmiş Milletler UNDP fonları ile yapılması planlanan iş bu proje hazırlık sürecinde; Türkiye Barolar Birliği, Bakanlığımız Ceza İşleri Genel Müdürlüğü'ne ortaklık teklif etmiş ve ortaklık iradesi teşekkül ederek proje fişi, henüz proje fişi hazırlanmadan tadil edilmiştir. Bakanlığımız projenin tüm bileşenlerine değil, 2. ve 3.bileşen faaliyetlerine ortak olmuş, diğer bileşenlere ise katkı verecektir. Bu anlamda Ceza İşleri Genel Müdürlüğü olarak tüm hakim ve Cumhuriyet savcılarına duyuru yapılarak adli yardım sisteminde yaşanan sıkıntılar ve çözüm önerileri toplanarak kategorize edilmiş ve Türkiye Barolar Birliği nezdinde hazırlanan rapor ve faaliyet tanımlamalarında kullanılmak üzere projenin bir girdisi olarak projeye sunulmuştur.

Projenin sonuç bileşenleri şunlardır :

- 1- Ceza Muhakemesi Kanunu (CMK) uyarınca avukat atanması için otomasyon sisteminin geliştirilmesi
- 2- Dezavantajlı gruplara adli yardım sağlayan avukatların kapasitesinin geliştirilmesi
- 3- Adli yardım hizmetleri için performans değerlendirme sisteminin geliştirilmesi
- 4- Adli yardım sağlayan avukatlar arasında eşgüdüm ve işbirliğinin geliştirilmesi
- 5- Türkiye'nin güney sınırındaki Gaziantep, Hatay, Kilis, Şanlıurfa ve Kahramanmaraş illerinde adli yardım ihtiyaçlarının tespit edilmesi ve hizmetlerin geliştirilmesi.

Proje 2.bileşeni kapsamındaki çalışmalar birimimiz Mağdur Hakları Daire Başkanlığı tarafından da takip edilecek ve eşgüdümlü hareket edilecektir.

Adalet Bakanlığı olarak özellikle projenin 3.bileşenine ayrı bir önem atfedilmektedir. Özellikle ceza yargılamasında sunulan adli yardım hizmetlerinde hakim ve Cumhuriyet savcılarının yanında bu hizmeti alan kişilerin zaman zaman serzenişte buldukları ve dosyaların incelenmediği/eksik incelendiği, etkili savunma yapılamadığı vb. olgular artık birçok platformda dile getirilmektedir.

Proje ile zorunlu adli yardım hizmeti sunan avukatların performans kriterlerinin geliştirilmesi amaçlanmaktadır. Elbet bu hususta atılacak her bir adım kıymetlidir. Performans kriterlerinin neler olması gerektiği ve bu kriterlerin Baroların staj eğitim merkez ve müfredatlarına girmesi, bazı barolar tarafından dikkate alınarak CMK atamalarında dikkate alınması vs. hususlar başarılabilir olduğu oranda, daha etkili savunma avukatlığı ile çapraz sorgu daha nitelikli olabilecek, adil yargılanma hakkı daha etkin gözetilmiş olacaktır.

Proje ile bu hususlar dışında, adli yardım alanında kalitenin artırılması ve özellikle Suriyeli nüfus da dahil olmak üzere dezavantajlı gruplara yönelik adli yardım hizmetlerinde bulunmuş avukatların kapasitelerinin artırılmasına yönelik koordineli çalışmaların geliştirilmesini amaçlamaktadır. Ayrıca Proje, baroların adli yardım sisteminin etkili ve koordineli bir şekilde izlenmesine ilişkin kurumsal ihtiyaçlara değinecektir.

NOT : Adli yardım hizmeti sunan avukatların performans değerlendirme sisteminin geliştirilmesi konusunda katkı vermek isteyen meslektaşlarımız, görüş ve önerilerini, ramazan.gurkan@adalet.gov.tr adresine iletebilirler.